

## تبریز و شاخص‌های توسعه آن



به راستی تبریز بر پایه کدام زیرساخت‌ها و شاخص‌ها رتبه‌های برتر در تمام بررسی‌ها، انتخاب‌ها، نظرسنجی‌ها و مطالعات علمی و تحقیقی سال‌های اخیر را به خود اختصاص می‌دهد.

به راستی تبریز بر پایه کدام زیرساخت‌ها و شاخص‌ها رتبه‌های برتر در تمام بررسی‌ها، انتخاب‌ها، نظرسنجی‌ها و مطالعات علمی و تحقیقی سال‌های اخیر را به خود اختصاص می‌دهد.

خبرگزاری فارس: تبریز و شاخص‌های توسعه آن

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، توسعه زیربنایی و به تعبیری پایدار تبریز، شهر اولین‌های ایران که طی یک‌صدسال اخیر پیشگام بسیاری از تحولات مهم و بزرگ کشور بوده و همواره به شهری جریان ساز در برهه‌های مختلف تاریخ معاصر ایران شهره گشته، از دیر باز آرزو و آرمان مدیران و شهروندان تلاشگر آن بوده، با این حال به دلایل مختلف این آرمان در دهه‌های گذشته، تحقق عینی و عملی نیافته و با وجود تلاش‌های بسیار، از دستیابی به جایگاه واقعی خود محروم مانده است.

خلاء توسعه پایدار تبریز به ویژه در حوزه مدیریت شهری به لحاظ پیوستگی و ارتباط تنگاتنگ دستگاه‌های خدمات رسان از یک سو و شهروندان به عنوان دریافت کنندگان مستقیم این خدمات از سوی دیگر، به دلیل عدم تعریف صحیح روابط و حقوق متقابل و پیچیدگی‌های موجود، بیش از سایر حوزه‌ها نمود عینی یافته و طی دهه‌های گذشته زمینه را برای انباشت مطالبات عمومی و بر زمین ماندن طرح‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان زیربنایی فراهم کرده بود.

با این وجود و تلاش‌های بسیار مدیریت‌های گذشته در راستای شتاب بخشیدن به روند توسعه تبریز، بسترهای توسعه پایدار شهر به دلیل فقدان برنامه‌ای جامع و مشخص در مدیریت شهری فراهم نشد و پیشرفت قابل توجه و ملموسی که مورد انتظار همگان بود، در دهه‌های قبلی محقق نگردید.

در این میان اما استقرار شورای سوم تبریز، به جهت نوع نگاه و تفکر حاکم بر آن، اتفاقی مهم از منظر حرکت با برنامه در مسیر توسعه تبریز به شمار می‌رود؛ از دیگر سو اما، مدیریت فعلی شهرداری به عنوان آخرین انتخاب شورای دوم و شهردار فعلی شورای سوم، که در حال حاضر در هشتمین سال خدمت خود قرار دارد، از همان آغازین روزهای روی کار آمدن با تدوین و پیش‌بینی برنامه توسعه پنج ساله تبریز موسوم به تبریز 90، عزم جدی خود را برای مدیریت هدفمند و با برنامه جزم کرد و با حسن استفاده از شعار «#171؛ تعامل برای پیشرفت تبریز» در پیوندی هم‌سو با منتخبان مردم در نهاد شورا، تلاش برای تحقق آرمان‌های مغفول و بر زمین مانده مدیریت شهری را سرلوحه کار خود قرار داد و با توفیق در اجرای این برنامه، در پایان سال 90 به چشم‌اندازی قابل تحسین در راستای تحقق اهداف توسعه تبریز دست یافت.

نگاهی کلان و دقیق به برنامه پنج ساله تبریز یا همان تبریز 90 نشان می‌دهد که مدیریت با برنامه تأثیر خود را در روند روبه رشد شهر و کسب موفقیت‌های قابل توجه در حوزه مدیریت شهری بر جای گذاشته کما این که طی این سال‌ها موفقیت‌هایی چون کسب رتبه اول کشوری در جذب سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی، کسب عنوان تمیزترین شهر از سوی وزارت کشور و سالم‌ترین شهر ایران در بین هزار شهر برگزیده توسط سازمان بهداشت جهانی در سال‌های 89 و 90، احراز عنوان توسعه‌یافته‌ترین و زیباترین شهر ایران به انتخاب مجله الکترونیکی سازمان ملل متحد و دهه‌ها عنوان و رتبه برتر ملی و بین‌المللی موبد این موضوع است.

این توفیقات چشمگیر در شرایطی نصیب شهرداری و شورای اسلامی شهر تبریز شده است که فقدان درآمدهای پایدار، کاهش

درآمدهای شهری، کمبود اعتبارات عمرانی، وجود قوانین ناکارآمد و محدودکننده، محدودیت اعتبارات تخصیصی دولت به شهرداری‌ها و ده‌ها چالش مدیریتی دیگر گریبانگیر شهرداری تبریز است و رکود اقتصادی حاکم بر جهان در چند سال گذشته نیز تأثیر مستقیمی بر کاهش درآمدهای بودجه‌ای و محدود شدن فعالیت‌های عمرانی این نهاد خدماتی داشته است.

آری، در عصر حاضر، تبریز، این کهن شهر تاریخ و اعصار، با وجود عقب افتادگی‌ها و عقب‌نگه‌داشته‌شدگی‌هایی که طی دهه‌های گذشته گریبانش را گرفته بود، در تلاشی دوباره و از جنس خواستن، در راهی قدم گذاشته است که نتیجه و ماحصل ملموس و عینی آن، احیای هویت تاریخی و بازگشت به جایگاهی است که به دلایل متعدد که ذکرش فرصت و مجالی دیگر می‌طلبد از آن دور مانده بود و امروز با تلاش نسل حاضر و مدیران ساعی در حوزه مدیریت شهری در حال تحقق است.

اما به راستی، از چه روست که نهادهای رسمی ملی و بین‌المللی، طی یکی دو سال گذشته و در بین تعداد قابل توجهی از کلان‌شهرهای ایران، نظیر اصفهان، تهران، مشهد، شیراز و چندین شهر دیگری که هر کدام مدعی برتری و برتری طلبی هستند، انگشت انتخاب بر روی نام تبریزی می‌گذارند که بی‌ادعا و متواضعانه، به ایفای نقش تاریخی خود می‌پردازد و همچون مدافع جسر و نستوه، پرچم اقتدار و سربلندی ایران اسلامی را در اقصی‌نقاط جهان به دوش می‌کشد؟

شاید این سؤال متوهمانه برای برخی پیش بیاید که دست‌هایی پنهان و پشت پرده در سطح ملی و بین‌المللی در کار این انتخاب‌ها و گزینش‌های شاخص‌محور دخالت داشته و نوعی مهندسی‌گزینش صورت گرفته است که هر سال و در هر بررسی نام تبریز خودنمایی و جلوه‌گری می‌کند؟

یا شاید این سؤال ناباورانه در بدبینانه‌ترین شکل مطرح گردد که این هم از آن دست دروغ‌های رایجی است که هرازگاهی مطرح و منتشر می‌گردد؟

به راستی تبریز برپایه کدام زیرساخت‌ها و شاخص‌ها رتبه‌های برتر در تمام بررسی‌ها، انتخاب‌ها، نظرسنجی‌ها و مطالعات علمی و تحقیقی سال‌های اخیر را به خود اختصاص می‌دهد؟

از چه روست که تبریز طی یکی چند سال اخیر در صدر اخبار حوزه مدیریت شهری و توسعه و پیشرفت بوده است؟

پاسخ به این سؤالات و چراهای دیگر تنها با ارایه شاخص‌هایی ملموس و عینی امکان‌پذیر است که شاید چشمی برای دیدنشان نیست، شاخص‌هایی که در تمام حوزه‌ها متجلی و ملموس است و این مقاله فرصتی است برای تبیین شاخص‌ترین این شاخص‌ها.

## تبریز ، شهری با 150 کیلومتر مسیرگشایی

مدیریت شهری تبریز طی 8 سال گذشته با اولویت‌بندی بسیاری از طرح‌ها و برنامه‌های مغفول در حوزه مدیریت شهری ، در راستای تحقق اهداف توسعه گام برداشته که یکی از مهم‌ترین این برنامه‌ها ، عملیاتی کردن اجرای بالغ بر 120 طرح بزرگ و کوچک مسیرگشایی، تعریض و خیابان‌کشی در مناطق مختلف شهری در قالب طرح‌ها جامع و تفصیلی به شمار می‌رود.

با عملیاتی شدن این برنامه‌ها، علاوه بر اجرا و اتمام طرح‌های مسیرگشایی 30 تا 40 ساله معوق و بر زمین مانده شهری، فارغ از احداث بالغ بر 150 کیلومتر خیابان جدید در سطح شهر ، زمینه برای تسهیل تردد خودروهای عبوری، کاهش بار ترافیکی از مناطق خیابان‌های شهری ، رونق اقتصادی مناطق شهری و نیز شهروندان، نوسازی بافت‌های فرسوده شهری و عمران و آبادانی شهر فراهم گردیده است.

## جراحی بزرگ شهری با احیای بافت‌های فرسوده

از دیگر اقدامات کارگشای شهرداری تبریز طی این سال‌ها شناسایی بلوک‌های فرسوده شهری و برنامه‌ریزی برای احیای این بافت‌ها با هدف رفع خطر از ساکنان این مناطق، نوسازی و مقاوم‌سازی مناطق قدیمی و مقاوم‌سازی ابنیه شهری است که طی این سال‌ها اقدامات اساسی در بلوک‌هایی چون میارمیار ، گلستان ، شریعتی ، عتیق و مناطقی دیگر با مشارکت بخش خصوصی و در کنار آن فروش اوراق مشارکت عمومی آغاز گردیده و در حال حاضر مراحل بازسازی و نوسازی این بافت‌ها در حال اجراست.

در کنار این اقدامات ، مدیریت شهری تبریز با مشارکت انجمن انبوه‌سازان استان و بخش خصوصی برنامه‌ریزی‌های کلانی در راستای

احیای بافت‌های فرسوده و نیز حاشیه‌نشینی مناطق پائین‌دست اتوبان پاسداران را آغاز کرده به طوری که تا 5 سال آینده بخش قابل توجهی از مناطق حاشیه‌نشین و فرسوده این نواحی احیا و بازسازی خواهند شد.

تبریز، قطب جدید گردشگری کشور

انتخاب و معرفی همه‌ساله تبریز به عنوان یکی از سه شهر گردشگری پذیر ایران اسلامی که در سایه ایجاد تحولات زیربنایی در حوزه توسعه شهری انجام پذیرفته، این شهر را به یکی از مهم‌ترین قطب‌های گردشگری ایران تبدیل کرده و این همه در نتیجه تلاش مدیریت شهری تبریز در راستای تمیزی، تنظیف و زیباسازی شهر بوده است.

ایجاد و توسعه زیرساخت‌های گردشگری نظیر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های زیست‌محیطی، اجرای طرح‌ها و برنامه‌های متنوع فرهنگی هنری، راه‌اندازی اتوبوس‌های تبریزگردی، اجرای طرح از من بپرس، آماده‌سازی و معرفی جاذبه‌ها و ابنیه تاریخی و قدیمی برای استفاده گردشگران، تجهیز و نوسازی همه ساله موزه شهر و خانه موزه استاد شهریار و ... تنها گوشه‌ای از اقدامات شهرداری تبریز در راستای تقویت زیرساخت‌های گردشگری طی سال‌های اخیر بوده است.

میدان چایی، تحقق آرمان 50 ساله

ساماندهی و بهسازی میدان چایی در دل شهر تبریز به طول 22 کیلومتر در مسیر شرقی غربی این شهر یکی دیگر از مهم‌ترین اقدامات مدیریت شهری تبریز طی سال‌های اخیر به شمار می‌رود. تبدیل و تغییر وضعیت اسفبار این مسیر و تبدیل یک معضل زیست‌محیطی به فرصت رفاهی، تفریحی و گردشگری شهری، اتفاق مهمی در حوزه مدیریت شهری تبریز بود که طی سال‌های اخیر با اجرای طرح ساماندهی به منصف ظهور رسید و پس از 50 سال موجبات خشنودی و رضایتمندی شهروندان تبریزی را فراهم آورد.

در حال حاضر، مسیر ساماندهی شده میدان چایی منتظر اجرای طرح‌های آبدارسازی از سد شهید مدنی و نیز طرح‌های مکمل زیباسازی و نیز ایجاد امکانات رفاهی و تفریحی است تا در فاز تکمیلی، تبدیل به بزرگ‌ترین جاذبه تفریحی و گردشگری تبریز شود.

تبریز مهد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

تجربه موفق شهرداری تبریز در جلب مشارکت‌های مردمی و جذب سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی، امروز به الگوی دیگر شهرهای کشور تبدیل شده و طی چهار سال گذشته بسیاری از سرمایه‌گذارانی که علاقمند به ترقی و توسعه این شهر تاریخ ساز بوده اند با حضور در پروژه‌های کلان شهری و سرمایه‌گذاری‌های چندین هزار میلیاردی، به عنوان بازوی توانمند مدیریت شهری چرخه توسعه پایدار تبریز را به پیش می‌برند.

سرمایه‌گذاری‌های میلیاردی بخش خصوصی طی سال‌های اخیر البته در سایه تعامل دوسویه شورای اسلامی شهر و شهرداری تبریز

صورت پذیرفته و این دو نهاد خدماتی با تسهیل شرایط برای سرمایه گذاران و در رأس آن تدوین نخستین آیین نامه جذب سرمایه گذاری و نیز تشکیل هیئت عالی سرمایه گذاری کاری کرده‌اند که امروز شهر تبریز به عنوان مهد سرمایه گذاری بخش خصوصی کشور در مدیریت شهری نام خود را بر سر زبان‌ها بیندازد و طی شش سال گذشته رتبه نخست کشوری را از آن خود کند.

این در حالی است که به دنبال برپایی چهار همایش بین‌المللی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در تبریز طی هشت سال گذشته بیش از 200 هزار میلیارد ریال قرارداد سرمایه‌گذاری در پروژه‌های عمرانی، رفاهی و خدماتی میان شهرداری تبریز و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی منعقد شده که بخش عمده‌ای از این قراردادها نیز در حال اجرا می‌باشند.

### تبدیل تبریز به شهر امن با توسعه آتش‌نشانی

ایجاد و توسعه زیرساخت‌های ایمنی و سلامتی عموم شهروندان به منظور دفاع و حفظ جان و مال آنان در مقابل خطرات و آسیب‌ها، یکی از اصلی‌ترین شاخص‌های توسعه و اولویت‌های کاری شهرداری تبریز طی سال‌های اخیر بوده و در این میان توسعه و تجهیز ناوگان آتش‌نشانی تبریز به عنوان قدیمی‌ترین سازمان آتش‌نشانی ایران، طی هشت سال گذشته، در دستور کار مدیریت شهری قرار داشته است.

افزایش تعداد ایستگاه‌های موجود آتش‌نشانی تبریز از پنج ایستگاه در سال 85 به 20 ایستگاه در سال جاری، خرید و تزریق مدرن‌ترین و مجهزترین ماشین‌آلات روز دنیا به ناوگان آتش‌نشانی تبریز، خرید جدیدترین و مدرن‌ترین تجهیزات امداد و نجات، خرید نردبان 52 متری، راه‌اندازی اکیپ‌های امداد موتوری آتش‌نشانی، استخدام و به‌کارگیری 100 آتش‌نشان جوان و نیروی انسانی متخصص، جوان و ورزیده در مجموعه آتش‌نشانی، ایجاد ایستگاه‌های آتش‌نشانی سیار در کنار ایستگاه‌های موجود، تأکید جدی بر استفاده از تجهیزات آتش‌نشانی در مجتمع‌ها و ساختمان‌های مسکونی و نیز تجاری شهر به منظور ارتقای سطح ایمنی شهروندان، آرایه آموزش‌های لازم در حوزه ایمنی و رعایت مسایل ایمنی و سلامت به شهروندان و ده‌ها برنامه دیگر از جمله اقدامات موثر شهرداری تبریز طی سال‌های گذشته در حوزه آتش‌نشانی و ایمنی و سلامت شهروندان تبریزی بوده که این اقدامات موثر توانسته شهرداری و شهر تبریز را به دومین شهر ایران به لحاظ امکانات و تجهیزات آتش‌نشانی و نیز تأمین زیرساخت‌های ایمنی تبدیل کند.

### پیشگامی در صیانت از محیط زیست

شهرداری به تبع وظایف و مسوولیت‌های ذاتی و ارگانیک خود در حوزه‌های مختلف خدمات‌رسانی و عمرانی، نقش و ارتباط موثر و مستقیمی نیز با موضوع حفظ و صیانت از محیط زیست داشته و بر همین اساس بخش عمده‌ای از اقدامات و فعالیت‌های این مجموعه با موضوع مسایل زیست محیطی مرتبط است.

جمع‌آوری، دفع، دفن و بازیافت زباله و مواد زائد شهری، مدیریت و نگهداری بخشی از منابع آبی، ایجاد و توسعه فضای سبز شهری، دفع و معدوم‌سازی حیوانات و جانوران مودی از جمله موش‌ها، تنظیف و پاکسازی معابر شهری، لایروبی جوی‌ها، کاریزها و آبروهای شهری و جمع‌آوری و معدوم‌سازی سگ‌های ولگرد مهم‌ترین وظایف و مسوولیت‌های شهرداری تبریز در حوزه مدیریت و حفاظت از محیط زیست انسانی و طبیعی است که با جدیت تمام مورد توجه این مجموعه می‌باشد.

کسب عنوان تمیزترین شهر کشور در سال 88، اعطای عنوان سالم‌ترین شهر ایران از سوی سازمان بهداشت جهانی در بین هزار شهر جهان و دریافت عنوان شهرداری برتر کشور در مدیریت پسماند از جمله عناوین و افتخاراتی است که شهرداری تبریز طی سال‌های اخیر در سطح ملی برای شهر اولین‌های ایران به دست آورده است.

از مهم‌ترین اقدامات شهرداری تبریز در حوزه مدیریت پسماندهای شهری راه اندازی کارخانه بازیافت، تفکیک و تولید کمپوست با ظرفیت یک هزار تن در روز است که در زمینی به مساحت 26 هکتار در پنج کیلومتری مرکز دفن زباله و با سرمایه گذاری 45 میلیارد ریالی بخش خصوصی در حال اجرا می باشد و بر اساس مطالعات انجام گرفته این کارخانه امکان بازیافت روزانه 500 تن زباله را خواهد داشت.

احداث مرکز دفن بهداشتی زباله تبریز یکی دیگر از اقدامات اساسی شهرداری در سال‌های اخیر به شمار می رود.

مرکز دفن بهداشتی زباله با توجه به مشکلات زیست محیطی مرکز دفن فعلی که از 15 سال قبل محل دفن غیر بهداشتی زباله‌های شهری است و مشکلات زیست محیطی متعددی از جمله تولید شیرابه های زباله و گازهای متان حاصل از زباله را به دنبال داشته، در دستور کار شهرداری قرار گرفته است.

با بهره‌برداری از این مرکز دفن جدید زباله های شهری تبریز، مشکلات زیست محیطی موجود به حداقل رسیده است.

از سوی دیگر شهرداری تبریز با هدف کاهش و حذف اثرات تخریبی شیرابه های حاصل از دفن زباله های شهری و نیز گازهای استحصالی متان، اقدام به احداث کارخانه تصفیه شیرابه‌های مرکز دفن به روش‌های COD و BOD نموده که این طرح پس از اجرای آزمایشی موفق به صورت پایلوت در مقیاس یک هزارم، این بار در مقیاس واقعی با مشارکت بخش خصوصی و در جوار مرکز دفن بهداشتی به مرحله اجرا در آمده است تا از این طریق علاوه بر استحصال آب مورد نیاز کشاورزی حاصل از تصفیه شیرابه‌ها، نسبت به کاهش اثرات منفی زیست محیطی دفن زباله اقدام شود.

شهرداری کلان شهر تبریز علاوه بر اجرای این قبیل طرح‌های زیر بنایی در حوزه مدیریت پسماندهای شهری، طی سال های گذشته در راستای نهادینه کردن طرح مکانیزاسیون خدمات شهری نیز گام های اساسی برداشته و با نوسازی و تجهیز ناوگان خدمات شهری و نیز توسعه امکانات این بخش توفیقات قابل توجهی را نصیب خود کرده است.

خرید خودروهای تمام مکانیزه خدمات شهری، تجهیز مناطق شهرداری به دستگاه‌های برف روب؛ تجهیز خودروهای زباله کش به جک بالابر سطل برگردان، تبدیل جاروب جدول شوی، خرید دستگاه های نمک پاش، نصب 2 هزار باکس زباله در نقاط مختلف شهر، خرید دستگاه‌های مخزن شوی زباله، نصب محفظه های نمک در معابر و خیابان ها، اجرای عملیات پیشگیری از یخ‌زدگی معابر با استفاده از محلول کلرید سدیم، توسعه دستگاه های سیمی تریلر حمل زباله و تقویت و تجهیز سامانه 137 خدمات شهری با هدف پیام گیری

نیازهای خدماتی شهروندان از جمله مهم‌ترین اقدامات دیگر حوزه خدمات شهری شهرداری تبریز به شمار می‌رود.

## پارک‌های بانوان، بستر آرامش

ایجاد و توسعه پارک‌ها و بوستان‌های ویژه بانوان، با هدف فراهم آوردن محل و بستر مناسب به منظور تفریح، ورزش و گذران اوقات فراغت زنان، دختران و بانوان تبریزی از جمله ماندگارترین اقدامات شهرداری تبریز طی سال‌های اخیر بوده و شهرداری تبریز توانسته است با طراحی و راه‌اندازی هشت پارک بانوان در مناطق و محلات مختلف شهر، زمینه را برای استفاده مناسب و بی‌دغدغه بانوان تبریزی از این پارک‌ها فراهم آورد.

در حال حاضر ایجاد و توسعه این پارک‌ها که برای اولین بار در سطح کشور از سوی شهرداری تبریز انجام گرفته، موجی از رضایت و قدردانی را نزد این طیف از شهروندان تبریزی از اقدام شهرداری ایجاد کرده است.

## مدیریت بحران

شهرداری تبریز به لحاظ ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مدیریت بحران و نیز اجرای برنامه‌های راهبردی و آموزشی مناسب طی سال‌های گذشته، پیشگام مدیریت اصولی بحران در کشور نیز بوده است.

مدیریت شهری طی سال‌های اخیر با احداث 20 سوله چند منظوره بحران در سطح شهر، توسعه و تجهیز ایستگاه‌های آتش‌نشانی از پنج ایستگاه به 18 ایستگاه، اجرای چندین مانور کوچک و بزرگ زلزله و مقابله با آثار ناشی از بلایای طبیعی، برگزاری کلاس‌های آموزشی و ارائه آموزش‌های لازم در مدارس، کارخانجات، دانشگاه‌ها، ادارات و سازمان‌های دولتی و نیز داخل مجموعه شهرداری، ایجاد مدیریت

بحران در شهرداری و دیگر اقدامات لازم و احداث شهرک امن تبریز به ظرفیت اسکان موقت 10 هزار نفر از حادثه‌دیدگان در مواقع بحران و بلایای طبیعی، گام‌های بلندی در راستای افزایش سطح آمادگی و ضریب ایمنی شهر و شهروندان در حوزه مدیریت بحران برداشته است.

به واقع می‌توان گفت شهرداری تبریز در حوزه مدیریت بحران و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای کاهش اثرات بلایای طبیعی فعال‌ترین دستگاه اجرایی استان طی سال‌های اخیر بوده و تلاش کرده است در این راه پیشگام باشد.

توسعه فضای سبز؛ احیای باغ‌شهر قدیم

تبریز از قدیم و در دوره‌های مختلف تاریخی، به باغ‌شهر ایران شهره بوده و در تمام سفرنامه‌ها، تذکره‌ها، کتب تاریخی و نوشته‌ها و آثار مکتوب بر جای مانده از سیاحان و جهانگردان، تبریز شهری با آب‌وهوای دل‌انگیز و باغات و چشمه‌های متعدد و زیبا به تصویر کشیده شده است.

با این حال به واسطه رشد و توسعه شهرها، افزایش جمعیت، رشد شهرنشینی و مهاجرت‌های بی‌رویه و بی‌حساب و کتاب از روستاها به شهرها در یکصد سال گذشته که به موازات اجرای قانون اصلاحات ارضی رژیم پهلوی آهنگ مهاجرت روستائیان به شهرها شتاب گرفت، زمینه برای افزایش تقاضای مهاجران و ساکنان جدید شهرها به زمین برای ساخت مسکن فراهم گردید و این امر در درجه نخست، آسیب اصلی را به فضای سبز موجود تبریز و باغ‌شهر قدیم و در نهایت تخریب فضای سبز شهری وارد آورد، به طوری که زمینه برای رفتن باغ‌شهر تبریز در کمترین زمان ممکن فراهم شد.

مدیریت فعلی شهرداری تبریز با درک اهمیت حفظ و حتی ایجاد و توسعه فضای سبز شهری به عنوان میراث نسل‌های آتی، برنامه‌ریزی جامع و هدفمندی را برای تحقق و احیای دوباره باغ‌شهر تبریز در یک دوره زمانی مشخص انجام داده و طی 8 سال گذشته نیز علاوه بر جلوگیری از تغییر کاربری فضاهای سبز به مسکونی و تجاری و تخریب فضای سبز شهری، بسترهای لازم برای دستیابی به این هدف فراهم شده است.

در این راستا، شهرداری تبریز طی هشت سال گذشته نسبت به طراحی و ایجاد بیش از 120 پارک و بوستان محلی جدید در نقاط مختلف شهر اقدام کرده و توانسته است با این برنامه، تعداد پارک‌ها و بوستان‌های شهری موجود تبریز را تا سقف دو برابر افزایش دهد.

علاوه بر این اجرای چندین طرح و پروژه بزرگ و کلان در حوزه فضای سبز شهری از سوی شهرداری طی این سال‌ها نیز کمک شایانی به افزایش سرانه فضای سبز کرده است؛ اجرای طرح جنگل‌کاری در ارتفاعات عون‌بن‌علی، توسعه پارک بزرگ، کاشت و جنگل‌کاری پارک 2 هزار هکتاری عباس‌میرزا، توسعه چهار برابری پارک ائل‌گولی با الحاق پارک 220 هکتاری ائل‌باغی به این مجموعه و برنامه‌ریزی برای تملک و حفظ و احیای باغات لاله، رواسان، چایکنار از جمله طرح‌های کلان شهرداری تبریز در حوزه فضای سبز شهری طی سال‌های اخیر بوده است.

همچنین شهرداری تبریز در همین مدت به ویژه طی دو سال اخیر اقدام به اجرای طرح کاشت درخت و درختچه در فضاهای خالی شهر کرده که در قالب این طرح طی سال 89، بالغ بر یک میلیون اصله درخت و درختچه و طی سال 90 نیز بیش از یک میلیون و 800 هزار اصله درخت و طی سال 91 نیز بالغ بر 5 میلیون درخت در فضاهای خالی شهر تبریز از سوی شهرداری کاشته شده و برای سال 92 نیز کاشت بالغ بر 1250 هکتار از اراضی خالی شهر بدون احتساب موضوع مالکیت و عمدتاً اراضی متعلق به ادارات و سازمان‌های دولتی هدف‌گذاری شده است.

مجموع این اقدامات طی هشت سال گذشته زمینه‌ساز افزایش سرانه فضای سبز شهری تبریز از هشت متر مربع در سال 85 به 16 متر در سال جاری شده و پیش‌بینی می‌شود با اتمام طرح‌ها و برنامه‌های در دست اجرا و آتی، این سرانه به حد استانداردهای موجود جهان برسد.



شاید بتوان از ورزش و تفریحات به عنوان اصلی‌ترین شاخص موثر در ارتقای سطح نشاط و شادابی اجتماعی چه در بعد عمومی و همگانی و چه در بعد قهرمانی و حرفه‌ای نام برد.

حوزه ورزش به جهت آن که مورد مراجعه، تقاضا و توجه قاطبه آحاد جامعه به ویژه جوانان و نوجوانان است مهم‌ترین بستر فعال برای دستیابی به اهداف توسعه و ارتقای سطح نشاط عمومی و اجتماعی به شمار می‌رود و در این راستا شهرداری تبریز در کنار دیگر نهادها و دستگاه‌های متولی ورزش، سرمایه‌گذاری و بسترسازی‌های کلان و چشمگیری در این حوزه طی سال‌های گذشته انجام داده است.

اقدامات شهرداری در سرمایه‌گذاری و بسترسازی برای توسعه زیرساخت‌های ورزشی به طور هم‌سو و موازی باهم در بعد ورزش همگانی و ورزش قهرمانی انجام گرفته و در حال حاضر شهرداری تبریز به عنوان یکی از نهادها و دستگاه‌های فعال و پویا در حوزه ورزش همگانی و قهرمانی استان ایفای نقش می‌کند.

احداث بالغ بر 20 سالن ورزشی چندمنظوره، احداث و آماده‌سازی 50 زمین چمن مصنوعی فوتسال، برنامه‌ریزی برای احداث چهار استادیوم 5 هزار نفری در چهار گوشه تبریز، حمایت از تیم‌های ورزشی تبریز، حمایت همه ساله از رقابت‌های فوتبال محلات تبریز، راه‌اندازی سایت‌ها و زمین‌های ورزش‌های نوین و مفرح از جمله پاراگلایدر، پینت‌بال، اسکیت، تیراندازی، والیبال و فوتبال ساحلی، نصب بیش از یکصد ست تجهیزات و دستگاه‌های ورزشی در پارک‌ها و بوستان‌های محلی، برگزاری ده‌ها همایش و مسابقه کوهپیمایی، دوچرخه‌سواری و راهپیمایی خانوادگی از جمله اقدامات و خدمات موثر شهرداری تبریز طی سال‌های اخیر در راستای توسعه زیرساخت‌های ورزش همگانی بوده که توانسته است نقش موثر و مهمی در گرایش و افزایش انگیزه جوانان و خانواده‌ها به ورزش ایفا نموده و زمینه‌ساز ارتقای سطح نشاط و شادابی عمومی شود.

خانه‌های سلامت، بستر شهروند سالم

راه‌اندازی خانه‌های سلامت در زیرمجموعه معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری و در دل پارک‌های بانوان از دیگر اقدامات شهرداری تبریز طی سال‌های گذشته بوده است.

این خانه‌ها با هدف ارایه آموزش‌های اجتماعی در بخش‌هایی چون تنظیم خانواده، بهداشت خانواده، تربیت کودک و کلیه مسایل و آموزش‌های لازم برای تحکیم و بهبود روش‌های زندگی شهری و در کنار آن آموزش‌های شهروندی، آموزش‌های هنری و ده‌ها برنامه موضوعی دیگر مرتبط با خانه و خانواده از سوی شهرداری راه‌اندازی شده و مورد استقبال قرار گرفته‌اند.